UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.22. Lacrymis cœpit. Oculorum lacrymæ cordis testantur dolorem, fitque Magdalena similis pellicano, nicticoraci, & paßeri solitario.

urn:nbn:de:hbz:466:1-53104

Visual Library

VIII. Qualis eſſe debeat contritio.

Deflere debes & ingemiſcere, dolorem pariter excitare. Sed hunc comitari debet locumque tenere primum cœli auxilium cor tuum mouens efficaciter. Non ſufficiunt aquæ de terra, illæ, inquam, quas tuis ſolis effundis viribus, nec illæ quibus terrenam deploras iacturam, damna deſles tuis tibi conquiſita ſceleribus: non ſolum temporales, ſed æternæ (licet illæ bonæ ſint & ad plures earum diuinæ concurrat fauor gratiæ) requiruntur aquæ de cœlo, lacrymæ quæ procedunt ex auxilio diuinæ gratiæ efficaci quæ cor mouet, illudque dolore comprimit amatiori. Idcirco quantumuis flagitia tua plangas, certò ſcire non potes vtrum his aquis illa demerſeris: quia ignoras vtrum illæ procedant de cœlo, de auxilio efficaci diuinæ clementiæ, vtrum Deus fuerit, qui cor tuum primariò commouerit. Quæ tales ſunt, quæ de cœlo terraque profluunt, de te & de Deo, quas Deus tamquam pluuiarum Pater in nubibus cordis tui generat, quæ in eo ſiſtunt, id eſt quæ propter eum ſummè dilectum & per peccata offenſum effunduntur, illæ inquam peccata demergunt, & arcam animæ attollunt vt ſedem figat, ſuper altiſſima cacumina montium. Tales aſſero fuiſſe huius peccatricis lacrymas, quæ Deum operiunt, omneſque ſuper eum effunduntur, omnia peccata ſubmerſerunt, & eam vſque ad altitudinem extulerunt Seraphinorum, quos amor incendit flagrantiſſimus: *Dilexit multum.*

§. 22. Lacrymis cœpit. *Oculorum lacrymæ cordis teſtantur dolorem, fitque Magdalena ſimilis pellicano, nycticoraci, & paſſeri ſolitario.*

☞. 62 VT primum principium materiæ de pœnitentia ſtatuunt Theologi dolorem cordiſque triſtitiam. Hanc noſtra pœnitens oſtendit tam magnam, quam lacrymæ ſunt, quas effundit vehementes & abundantes. D. Thomas

1.2. q. 22. vſque 49. anatomiam quandam componit animæ, ſingillatim omnes eius diſtinguens affectus & paſſiones admirabili vtriuſque Philoſophiæ diſcurſu, naturalis & diuinæ, cuiuſque declarans naturam, proprios aſſignat effectus, quos in ipſa operatur. Hic illam acuit, alter reprimit, hic animat, alter deijcit. Hic gaudium, alter adfert moleſtiam: & particulariter duos attendit affectus, alacritatem ſiue gaudium, & triſtitiam ſiue dolorem. Vt etenim ſunt inter ſe contraria, contrarios etiam ſortiuntur effectus. Gaudium & alacritas cor dilatant, quod à triſtitia comprimitur. I.

Hinc aliqui præ nimio gaudio moriuntur, ſed multò plures dolor occidit & triſtitia: quia ſicut alacritas cor dilatat, ſæpius ita extenditur per illam vt dirumpatur: ſed ſicut triſtitia cor comprimitur, per hæc vitales præfocantur ſpiritus & vita terminatur: *A triſtitia feſtinat mors* ait Salomon. Idcirco D. Gregorius Nyſſenus illam vocat mortis effectricem. Itaque dicit Doctor Angelicus proprium eſt dolori & triſtitiæ coanguſtare cor, quam D. Gregorius Nyſſenus & D. Damaſcenus eſſe dixerunt: *Aggrauationem animi:*

Gaudium cor dilatat quod dolor ſtringit.

Eccl. 38. 19

Ser. de Beatitudinibus.

1. 2. q. 37. ar. 2.

Ex prædictis ſequitur indicium cordis triſtitiæ & doloris eſſe lacrymas oculorum. Habes in manu tua ſpõgiam aquâ plenam imo totam immerſam: optimum argumentum eſt illam à te nequaquam comprimi ſi nec gutta elabatur: etenim quando firmiter illã conſtringis aqua pleno gurgite profluit, nec aliquid magis euidenter oſtendit te illã conſtringere quàm aqua quam ex ſe emittit. Muſtum in torculari ex vuis profluit: ſi nec guttam quidem a ſuertas effluentẽ, liquidò tibi conſtat illas pedibus non conculcari, & premi torculari: quantò namque fortiùs illas torcularis pondus comprimit ſeu alius cochleis atterit tantò celeriùs effluit & abundantiùs, dolor & triſtitia coarctant & compriment cor quaſi effectu ſibi proprio, vnde profluunt lacrymæ. Quocirca ſi ſcire deſideres num dolore & triſtitia cor conſtringatur, lacrymas attende profluentes: tantò enim hæ profluunt vberiùs, quantò cor fortiùs dolore conſtringitur.

II. Vnde lacrymæ dolorem cordis teſtantur.

III. Similitudo.

Quàm vberes effudit Iacob lacrymas quando mortem intellexit Ioſeph ſibi chariſſimi? tanta fuit earum copia, vt vndecim illius filij modum non inuenirent, quò illas cohiberent, licet plurimos adhibuerint, ſed omnes hoc reſponſo repulit: lacrymæ meæ in ſepulchro finientur, illas mihi mors abſterget cum ad funus vſque cor mihi ſit dolore pœnaque conſtringendum: *Noluit conſolationem accipere, ſed ait: deſcendam ad filium meum lugens in infernum.* Quàm abundantes illæ fuerunt velut de fonte impetuoſo, quas Anna Mater Tobiæ effudit ob nimiam moram quam filius trahebat in itinere, & quia eum credebat mortuum? illas appellat Spiritus S. irremediabiles: *Fleuit irremediabilibus lacrymis.* Eô modô quô muſti curſus cohiberi non poteſt, quo tempore vis illa torcularis perſeuerat, quâ comprimuntur vuæ & coarctantur. Quis explicet vberes pijſſimæ Matris Samuelis, Annæ lacrymas, quando dolore afflicta nimio

Gen. 47. 35.

Tob. 10. 4.

ob il-

ob illatum ſibi ſterilitatis opprobrium, Dei tabernaculum acceſſit oratura: *Cum eſſet Anna amaro animo orauit ad Dominum flens largiter.* Tantumque laxabat fræna lacrymis & ſingultibus vt ſummus Sacerdos Heli eam iudicarit ebriam, atque vt talem cœperit irridere & conuitio laceſſere:

1.Reg.1.10

Vſquequo ebria eris? digere paulisper vinum quo mades, Cui illa: heu Domine mi tantum abeſt ab eo quod iudicas, vt nec vinum biberim nec quidquam, quò poſſim inebriari: ſed hoc tibi certò conſtet, maximum eſſe cordis mei dolorem mentiſque afflictionem, quâ dum tantâ premor violentia, non poſſunt non riui emanare lacrymarum: *Ex multitudine doloris & mœroris mei &c.*

IV.
Dauidis dolor ex lacrymis probatur.

Notatu dignam legimus Hiſtoriam contigiſſe in ciuitate Siceleg. Erat Dauid illius defenſor ac propugnator, contigit autem die quodam, vt multis ſtipatus ciuibus ad bellicum egrederetur ſtratagema: interim arma mouent Amalecitæ copias adducunt, impetum faciunt in ciuitatem, tantaquè ſtrage illam depopulati ſunt, vt omnia ſibi, nullo reſiduo, in prædam abſtulerint, viros ac mulieres, ſic vt nullus euaderet incolumis. Reuertitur cum ſuis Dauid cladem aduertit ſuorum & cædem nimiam, at ſuper omnia dolenter tulit Dauid & ingemuit binas vxores ſuas Achinoam & Abigail abreptas in ſeruitutem. Pariter & alios dolor oppreſſit irremediabilis: quidam etenim ablatos ſibi lugebant filios & mulieres, alij fratres ſuos, alij bona deperdita, ex quibus omnibus tanta cunctos inuaſit amaritudo dolorque cordi, vt omnes continuò tam amaras & vberes effuderint lacrymas, vt exſiccatis cordibus illis lacrymæ fletuſquè deficerent:

1.Reg.30.4.

Leuauerunt Dauid & populus qui cum eo erat, voces ſuas & planxerunt donec deficerent in eis lacrymæ. Perpende quanta cor illius amaritudine pœnaque adeo rigoroſa comprimeretur.

a Lib.de Hominis opificio c. 13.
b Lib. 50. Ho.ad Monachos, Ho 25.Habetur.T.2 Biblioth. vet Patrũ Vide Lori. in Pſ.41. v.4.ad fin

Indicat hic Spiritus S. admirabilem Philoſophiam quam eleganter proſequitur D. Gregorius Nyſſenus, *a.* & fuſius atque egregijs argumentis magnus ille D. Macharius. *b.* Monachus; qui magiſtros coluit celebres illos viros D. Antonium & D. Pachomium, diſputans qua ratione producantur lacrymæ: Quibus medijs aquam elicis roſaceam? magnam roſarum copiam inijcis ſublimatorio, quas continuo ſuo calore ſuccendit ignis & commouet: quo fit vt vapores ad conuexum aſcendant ſublimatorij, cũ autẽ ſit vel plumbeum vel vitreum ex natura frigidum, ibi condenſantur & in aquam transformati per tubũ diſtillant guttatim & quãtò calor fuerit vehementior, tanto vapores qui exhalantur copioſiùs aſcendunt, & aqua defluit vberius:

V.
Similitudo de ſublimatorio.

porro eo vſque procedere poteſt, vt partes roſarum humidæ conſumantur, roſæque exareſcant: cum autem nullus iam humor ſupereſt euaporandus, ſiſtit aquarum curſus. Hominẽ licet cõparare ſublimatorio: inijcitur cordi illius triſtitiæ quoddam & doloris obiectũ ex vi caloris, quem amorem eſſe dico, paſſionum primam, aſcendunt vapores in cerebrum ex natura frigidũ, hic coagulantur & in aquas mutati per canales defluunt oculorum, eo vſque procedere potes in hoc, vt vapores finiantur nec aliquid cor habeat, quod amplius emitta quo fit vt modus finiſq. ponatur lacrymis: tantũ præli pondus vuas comprimit vt vinum vlterius non effluat.

VI.
Vnde deficiant aliquando lacrymæ.

Doloris pœnæque Dauid & ciuium illorum perpende magnitudinem, quâ corda eorum premebantur, eo modo lacrymæ diſtillabant, vt omne eorum humidum in tantum exſiccaretur, vt non ſupereſſet vnde lacrymæ formarentur: *Donec deficerent in eis lacrymæ.* Legit vatablus, *Vt nullum eſſet amplius in eis robur flendi.* Illæ igitur patens ſunt indicium afflictionis cordis eius triſtitiæ atque ex earum abundantia, ad cordis argumentatur afflictionem. Quando lacrymæ non defluunt indiciũ eſt nullo cor dolore, nulla premi calamitate.

VII.
Similitudo.

Appulit ex Flandria in hanc vrbem noua nuntians miles, refertque vt verum in tali prælio ad latus illi percuſſum corruiſſe talem nobilem inde oriundum. 63 Quoſdam conſpicias præſentes quibus nec vultus dolore contriſtatur, nec à priſtino mutatur ſtatu, nec in oculis vllum patet lacrymarum indicium. Alterũ videbis ſenem optimum turbari, contriſtari, lamentari & anxiè valde de caſu illo inquirere lamentabili & pariter cum verbis ipſis de ore profluẽtibus ex oculis dimanare lacrymas, quid hoc Domine mi? ne mireris, reſpondet ille: hic etenim de quo ſermo eſt filius meus erat ac proinde me tangit, & de præſentibus nemine alium: vnde hoc mihi incolitum fuit, illud dolorem intulit & ſumma cor preſſit amaritudine.

L. de lapſis.

VIII.
Quia non doles de peccatis, ideo non lacrymaris.

Ex prædictis colligo cum D. Cypriano, quàm modica ſeu nulla ſit cordis tui triſtitia dolorque peccatorum, quandoquidem tam parcam videam effluere lacrymarum abundantiam. Illis ipſis teſtaris quantum te affligat iactura temporalium: ſi namq. tibi filius hinc excedat immaturus aut vxor abripiatur chariſſima aut tibi maritus, aut diuitiarũ paſſus es naufragiũ, pleno gurgite tibi lacrymæ proſiliũt, & vix accedit qui te cõſoletur

tibiquè

tibique condoleat quia lacrymæ te reſponſum
date non patiuntur. Si dolore & triſtitia preme-
reris ob animæ tuæ perditionem, ſi offenſam in
Deum commiſſam lugeres, ita cor tuum cõſtrin-
geretur vt magna illæ copia regurgitarent: *Si
quem de tuis charis mortalitatis exitu perdidiſſes,
ingemiſceres dolenter, & fleres, facie inculta, veſte
mutata, neglecto capillo, vultu nubilo, ore deiecto in-
dicia mœroris oſtenderes. Animam tuam miſer per-
didiſti, ſpiritualiter mortua ſuperuiuere hic tibi, &
ipſa ambulans funus tuum portare cœpiſti, & non*
IX. *acriter plangis, nec iugiter ingemiſcis?* Quos extre-
Tempo- mos non edis planctus morte filij deſolatus? quos
ralia de- non gemitus orba marito? quos ploratus ob di-
flemus, uitiarum iacturam? Porrò quàm es excitatus &
non antẽ facie ſerena mille criminibus inquinatus? Deum
ſpiritua- amiſiſti, eius gratiam, amicitiam & denuo Patrẽ
lia. hunc offendiſti, cœleſtem, qui tibi regni ſui æter-
ni parabat hereditatem: eius iram prouocaſti, ti-
bi tartarum aperuiſti, te diabolo tradidiſti, miſe-
ram hanc animam tuam crudeliter interfeciſti:
vbinam, quæſo, ſunt lacrymæ? quales de corde
gemitus, quænam ſuſpiria, quænam ob hoc an-
guſtiæ?

Hinc videbis quam ſis omnis expers doloris
& anguſtiæ & quantum diſcrimen inter iacturã
& iacturam ipſe ſtatuas, nec non quàm multò
grauiùs feras corporis quàm animæ calamitates,
& temporales præferas ſpiritualibus, multoq; mi-
noris facias Deum eiuſque cœlum, quàm qua-
tuor aſſes & viliſſimam terræ voluptatem: ſi per
effectum debet de cauſa ferri iudicium: princi-
palis autem doloris & triſtitiæ ſint lacrymæ: per-
pende num credere debeam dolore te premi, tã-
Lib. 1. de que contritionem eſſe conuenientem? Hoc inter
pœnit. ca. alia mœrore conficiebat D. Ambroſi. dum vide-
10. ret pœnitentium vultus adeo ſerenos & excita-
tos, adeo ab omni ploratu alienos, vt potius ad ri-
ſum viderentur eſſe compoſiti: quocirca dice-
bat: vix inueni pœnitentem, qui mihi integrè
plenèque ſatisfaciat: quid diceret hodie?

☞ 64 Scatent myſterijs ſymbola, quibus præclarus
X. ille pœnitens Dauid veram ſuam voluit indicare
Dauid pœnitentiam: *Similis factus ſum Pellicano ſolitudi-
pœnitens nis, factus ſum ſicut nycticorax in domicilio: vigilaui
tribus cõ- & factus ſum ſicut paſſer ſolitarius in tecto.* Adeſt
paratur hic Diu. Auguſtin. monetque aduertendum tres
auibus. nobis à Propheta aues proponi: tria quoque loca
Pſ 101. 7. ſingulis deputata. Profecto magnum hic latet
arcanum: deprecemur inquit Dominum, vt no-
ſtrum illuminet intellectum: *Tres aues, Pellica-
nus, Nycticorax & Paſſer: tria loca, ſolitudo, parieti-
na & tectũ.* Pellicanus in ſolitudine. Nycticorax
in parietina, Paſſer in tecto: *Similis factus ſum Pel-
licano &c.* Quid hoc Dauid ſanctiſſimè: quænam
ſunt illæ metamorphoſes? an fortè tales quales
poſtmodum Poetæ finxerunt nominatim autem
Ouidius in libris Metamorph. de Nictimene
Nympha quæ in pœnam enormis delicti muta-
ta eſt in Nycticoracem oculos fugiens morta-
lium: ſic Antigone ſoror Regis Priami mutata
fingitur in ciconiam quæ producta circa pala-
tia pretioſa ſemper nidum conſtituit in turribus
altioribus. Philomela in Alaudam, eiuſque ſoror
Progne in hirundinem: Pigmæa in Gruem, Ar-
gos in pauonem, mirabile ſcrutemur hoc my-
ſterium.

Pellicanus auis eſt incognita, non enim inter XI.
nos communiter viuit, ſed ad ſolitudines recedit Natura
præcipuè circa fluuios & torrentes Nili flumi- pellicani,
nis Ægypti: de hac aue refert D. Aug. (ſiue verũ Nyctora-
ſit ſiue non) ex aliorum opinione, quòd proprio cis &
roſtro pullos interficiat, verumtamen cernens il- paſſeres.
los mortuos facti pœnitens in proprium inſurgit
vindex pectus illudque diſſecat & dilaniat, donec
ſanguis ebulliat, quo perfuſi vitam denuò conſe-
quantur. Nycticorax lucifuga eſt, & amica tene-
brarum, inter illas perpetuò obuolitat in parieti-
nis & veterum domorum moratur macerie, vt
ait Iſaias. Paſſer ſolitarius tectis inhæret, imbres *Iſai. 13. &*
& pluuias, imo magnam aquarum prænunciat 34.
inundantiam.

Ecce ego (ſic Dauid) harum auium ſymbolo,
ſum deſignatus. Primo: verum eſt & reum me ſi-
ſto, vtique qui filios meritorum meorum, ſan-
ctorum operum, virtutum, gratiarum & animæ
donorum interfecerim. Illuminauit me Deus &
cruentam adeo ſtragem percipiens factus Pelli-
canus in pectus meum inſurrexi velut alter qui
Percutiebat pectus ſuum, q. deinde omne mihi pa-
ratur incommodum. Quid poſtmodum egiſti? vt *Luc. 18. 13*
vidi pectus meum grauium ſentinam eſſe nequi-
tiarum, quibus Deum offendi, tanta faciem meã
operuit confuſio, vt velut veſpertilio lucem fu-
gerim pudore confuſus, ſi quis me fortè conſpe-
xiſſet, imo & me ipſum mei pudebat, meoſque
propter oculos verecundabar. Porro nõ hæc mi-
hi ſufficiebant, ſed tactus dolore cordis intrinſe-
cus, grauique mœrore abſorptus mutatus ſum in
paſſerem ſolitarium, indicia clara denuntians
pluuiarum, & inundantiæ lacrymarum toto ſpe-
ctante mundo: talia namque crimina, talia dam-
na, naufragia talia, tales depoſcunt imbres lacry- XII.
marum. O Magdalena ſanctiſſima, quàm appoſi- Lẽ Mag-
te verèque tibi idem licet effari: cum illo pœni- dalena.
tens non fueris inferior. Illam primò conſide-

ra mutatam in Pellicanũ:etenim in propriũ mouetur cor & intima: *Vt cognouit* infortunium ſuum ſtatumque miſerrimum:hinc facta Nycticorax pudibunda, radios non audet inſpicere vultus ſolis iuſtitiæ ſplendidiſſimos? ſed à tergo ſtetit *Stans retro* & tandem in paſſerem ſolitarium transformata ſigna pluuiarum & imbrium denotat: etenim tales ſunt lacrymæ ex eius oculis dimanantes, nec vna ſola,imo plures, *Lacrymis*, ijſque tantis vt nedum lauent ſed etiam rigent pedes Saluatoris: *Cœpit rigare pedes eius.* Si quid noui,D.Lucas Euangeliſta ſingulari omnino conſilio de hac felici agens peccatrice, declarat nobis lacrymarum pœnitentiæ eius magnitudinem,eodem vſus verbo,quo præclarus ille pœnitens Dauid ſuam declarat in illo Pſal-
Pſ.6.7. mo,quo Pſalmos orditur pœnitentiales: *Laboraui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectum meum, lacrymis meis ſtratum meum rigabo.*

§.23.Lacrymis. *Sapientes fuere lacrymæ Dauidis, tales fuerunt & huius peccatricis & tales tuas eſſe oporteret.*

☞ 65 *Habetur Tom.1. p.561.* TAnti ſunt hæc verba ponderis vt ea ſingillatim SS. PP. perpendant:nominatim D.Ephrem,Syrus qui ſuper hæc principale fundat argumentum tractatus elegantis de pœnitentia: illam primò deſignat Dauid in corde contrito & dolore ita confecto, vt ex vi huius contritionis ſuſpiria emitteret adeo fortia, quæ corpus illi contererent, hoc demonſtrans, inquit, quod Deus exigit à peccatore & per Prophet. Ioel exponit: *Scindite corda veſtra & non veſtimenta veſtra. Hoc eſt laborani in gemitu meo.* Adeo vehementes emiſit gemitus vt anima euelli videretur & cordis illi viſcera dilaniari: Secundò dicit lacrymas ſuas tales fuiſſe quibus ſuum poſſet rigare ſtratum lectumque abluere. Fuit illius peccatum, inquit D. Ephrem peccatum lecti & ſtrati, in quo enim vxore aliena illicitis vacabat voluptatibus:ſint in lecto ſtratoque lacrymæ, vt peccato pœnitentia reſpondeat,& culpæ contritio.Hic pœna ſit& lacrymæ vbi culpa fuit & deliciæ: *Lacrymis lauit lectum ſuum,nam adulterio contaminatus erat: ideo & lacrymis ſtratum ſuum rigauit, quod nefario complexu polluerat.*

I. Pœnitentia Dauidis varie commẽdatur.

Ioel.2.13.

II. Ex contritione & abundantia lachrimarum.

Hom.30. §. 10. Præteritis proximè diebus docuimus qualiter debeat culpæ reſpondere pœnitentia, quodque ibi remedium ſit applicandum vbi viget malum: ſi namque in carne tua laſciua & ſuperba tuum ſit malum, ibi ſit & moleſtia qua mortifices illam, & diſciplinis, ieiunijs & durioribus affligas caſtigationibus: quod ſi malum tuis inhæreat ciſtis, quibus pauperum bona concludis, ibi vigeat pœnitentia eruendo illam & reſtituendo.

Tertiò: cordis ſingultus excipiebant oculorum,lacrymæ: nam ſi dolor oculos comprimat, indubiè gurgites profluent aquarum vberrimi: *Primum ſuſpiria edidit & ſic illacrymatur*, inquit D.Ephrem. Numquam alterationes notaſti quæ fiunt in aëre? cœlum nubibus inuoluitur craſſioribus,& ſicut in illa media regione aëris premit illas frigus in ea dominans; illæ vero partes habeant calidiores ob vapores ardentes quos includunt, emittunt ilico tonitrua & fragores ita horrendos vt dirumpantur & aperiantur, diceresque cœlos diffringendos & confeſtim per hoc in aquas conuerſæ, eandem ſtillatim demittunt,imo nonnumquam velut plenis hydrijs terram inundant:dicis etenim: *Primum tonitru cum fragore perſtrepit & ſic nubes diſtillat.* Habes hic veram Dauidis pœnitentiam dum enim illi cor præ dolore & triſtitia comprimitur, diffringitur, de ſe tonitru & fragores edens quàm maximos, ſingultus inquam & gemitus adeo vehementes, vt illi pectus dirumpi videretur quos ilico ſubſecuta eſt planctus & lacrymarum pluuia copioſiſſima.

Loc. cit.

Quartò: lacrymarum notemus abundantiam, quæ tanta erat,vt illis ſtragula lecti ſui totumque lectum madefaceret: *Lauabo per ſingulas noctes lectum meum*,& ſtratum rigaret, cui quieturus incumbebat: *Lacrymis meis ſtratum meum rigavo.* Quid hoc eſt lacrymis rigare ſtratum? Tu dicito quid ſit aream rigare vel campum ſcilicet aqua cooperire. Hoc eſt: *Stratum rigare.* Legit D.Hieron ex vi verbi hebraici,quod ita transferunt,huic innitentes:*Natare faciam ſtratũ meum*, tanta lacrymarum,& talium abundantia, vt illis ſtratum meum inatarct. Nemo non videt hic hyperbolen eſſe,ſed quæ declaret apprimè,quales fuerint eius lacrymæ, non veſtris ſimiles, quibus abſtergendis medium ſtrophiolum, quid dico ſufficit imo plus ſatis eſt, & adhuc nondum madeſcit: *Per ſingulas noctes,* Quod enim vnica vice deliquit hoc totâ defleuit vita: *Ille vna nocte peccauit* (ita D. Ephrem.) Et *quotidie lacrymatus eſt.* Dicit,quòd vnica vice, vel nocte peccauit,quia omne Dauidis peccatum comprehenditur in adulterio cum Bethſabee:nam idcirco Spiritus S. illud referens dicit fuiſſe vel vnum verbũ. *Non declinauit ab omnibus quæ præceperat ei.* 1.Reg. 15.

III. Quibus ſtratum ſuum rigabat.

Pſ.56.cit.

L.de Compunct. animi pag. 592.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN